

La guerra permanent

Els taliban apliquen un rigor islamista amb pocs precedents. Lapidació d'adúlter, crema de llibres i destrucció de pel·lícules són algunes de les mesures que han establert els "estudiants de l'Alcorà".

Disset anys de guerres han extenuat l'Afganistan. El que va ser un dels últims conflictes del món bipolar ha perdut interès públic, però els afganesos hi continuen morint sota un règim de terror islamista emparat per interessos poc confessables.

Ràdio Sharia, la nova emissora oficial de Kabul, proclama amb insistència l'aplicació diària de la llei islàmica (*xària*) segons una de les interpretacions més estrictes que existeixen en el món musulmà: la del nou règim afganès dels taliban, que textualment vol dir "estudiants de l'Alcorà".

Lapidació d'adúlter, amputacions de lladres, flagel·lació de dones per ensenyar un centímetre de pell, afusellament de traïdors, crema de llibres, destrucció de música i pel·lícules són alguns dels càstigs exemplars que monòtonament es van llegint pels micròfons. El nou poder taliban, 9 mesos després de conquerir Ka-

bul, ha traslladat la capital de l'Afganistan i el 80% del país que controla, a un rigor islamista amb molts pocs precedents en la història de l'Islam.

Ofensiva aturada. És, però, el seu propi fanatisme qui els ha acabat barrant el pas, almenys de moment, a la conquesta total del país. L'avanç dels taliban, amb el suport del Pakistan, va ser fulminant. En dos anys van arribar on són ara. Però s'han encallat al nord, on han trobat una resistència organitzada i una població aterrida pels seus excessos.

Els nous amos de Kabul van estar a punt fa un mes de completar la conquesta de tot el país. Van

ocupar fins i tot la capital de l'oposició, Mazar-e-Sharif, i van conquerir la pràctica totalitat de les províncies septentrionals de Balkh, Fariab i Jozjan, dominades fins aleshores pel general Uzbek Rashid Dostum.

Els taliban van arribar a travessar l'estratègic pas de Salang, l'única via d'accés a la vall del Panxir a través de l'Indu Kush, on resistien les forces del general tatgik Ahmed Shah Massud, conegut com "el tigre del Panxir", l'altre gran opositor dels taliban. Els conqueridors, però, van anar massa ràpid. En poques hores van voler sotmetre Mazar-e-Sharif al mateix règim de repressió islamista que van imposar a Kabul. No

DAVID FERNÁNDEZ

Endavant cap al passat

L'extremisme és com un estigma a l'Afganistan. Els contrastos són brutals. Es pot dir que va passar pràcticament del feudalisme dels clans al comunisme satel·litzat i després a l'islamisme més radical.

El seu clima no canvia menys radicalment entre l'estiu i l'hivern, sobretot al nord, que viu a cavall de les imposants muntanyes àrides de l'Indu Kush.

Té uns 17 milions d'habitants i comparteixen un dels pitjors índexs de pobresa del món. La majoria són paixtuns (40%) que viuen al sud i a l'est, prop de la frontera amb el Pakistan. Els tadjiks (25%) són septentrionals i, com els hazara (20%), parlen farsi, l'idioma dels iranians. Els uzbeks representen menys del 10%. El 80% són sunnites. La resta xiïtes.

L'Afganistan, de fet, viu de l'ajut internacional i la seva principal matèria d'exportació és l'opi, del qual es beneficien tots els senyors de la guerra. De fet és, amb Birmània, el primer productor del món d'adormidora. El que més espanta d'Afganistan, però, és la situació de la seva gent. Un informe recent de la UNICEF demostra que disset anys de guerra no passen en va. Prop d'un afganès de cada deu està greument mutilat per mines. Des de 1979 hi han mort més de 4 milions de nens per falta de menjar i per malalties relacionades amb la pobresa. Ara hi moren anualment una mitjana de 249.000 nens menors de cinc anys per diarrea, xarampió i infeccions respiratòries. Un de cada quatre nens mor abans de fer cinc anys.

La situació interna és tal que hi ha 2 milions d'afganesos a l'exili, els mateixos que van fugir de la invasió soviètica. El país no té gairebé quadres ni tècnics qualificats.

Enmig d'aquest desastre, les noves autoritats taliban no han fet més que empitjorar la situació prohibint a les dones treballar i estudiar fora de casa. El seu índex d'analfabetisme ja era prou elevat (calculat en un 96%), però a Kabul sobretot les dones ocupaven llocs importants en hospitals, institucions benèfiques i en l'ensenyament que ara han quedat deserts.

A la universitat, per exemple, s'han perdut de cop 4.000 alumnes i 60 professors d'un total de 360 docents. Sumat a les mancances de tot tipus es pot dir que els taliban han donat l'acte de defunció també a les facultats. **J. R.**

van tenir en compte una de les peculiaritats de l'Afganistan: la seva diversitat ètnica i de costums.

Mazar-e-Sharif és sobretot poblada per les minories uzbeka i tadjik i bona part dels seus habitants són xiïtes. A més és una localitat acostumada a una major laxitud de costums després dels anys passats sota el control del general Dostum, un antic militar uzbek comunista, més afeccionat a la vodka i a la bona vida que no pas a l'Alcorà.

En quatre dies justos, els xiïtes locals i les restes de l'exèrcit uzbek es van tornar a alçar. Els taliban, paixtuns i sunnites, procedents del sud del país, van perdre també el suport del general Abdul Malik, un lloctinent de Dostum que l'havia traït. La contraofensiva va ser devastadora. Abans d'acabar el maig, els taliban es batien en retirada a les posicions de mesos enrere i deixaven pel camí uns 3.000 homes morts. Els combats han tornat cap al sud, a només unes desenes de quilòmetres de Kabul.

Por als 'taliban'. Amb l'ofensiva sobre Mazar-e-Sharif i el pas de Salang, tothom donava per acabada la resistència antitaliban. Però la por al fanatisme que va portar les minories uzbeka i tadjika a revoltar-se *in extremis* pot ser un primer avís per als actuals amos de Kabul. L'Afganistan està exhaust, però aquesta mateixa por els ha creat enemics forts fora de les fronteres.

En primer lloc Rússia, però també els governs aliats de quatre repúbliques ex-soviètiques musulmanes —Kazakhstan, Uzbekistan, Kirguizistan i Tadjikistan—, que temen l'expansió cap al territori propi de les passions islamistes dels taliban. Dies després de l'entrada dels "estudiants islàmics" a Kabul, i de les brutals execucions

L'islamisme iranià i el de Kabul són contraris: el de Teheran pretén ser revolucionari mentre l'afganès està promocionat pels EUA.

de l'antic president afganès prosoviètic Najibul-lah i del seu germà, aquests quatre països de l'Àsia Central i Rússia ja es van reunir a Alma Ata, la capital del Kazakhstan, per avaluar la nova situació.

A partir d'aquesta data, el general Dostum, antic partidari de Najibul-lah, va decidir aliar-se amb els que havien estat els seus enemics, en concret Shah Massud, ex-ministre de Defensa de l'anterior règim islamista més moderat del president Burhanuddin Rab-

Escena de l'ofensiva taliban sobre el nord del país, aturada 'in extremis' per les forces opositores. La població, aterrida pels excessos del fanatisme taliban, ha barrat el pas als islamistes.

ARXIU / EFE

bani, que havia derrocat el règim comunista, però que ara era ell mateix qui acabava de ser expulsat pels taliban.

El missatge era clar: Rússia mantenia el seu interès per la zona, rica en gas i petroli, i no esta-

va disposada a deixar trontollar règims laics com el del Tadjikistan, fortament pressionat pels islamistes al llarg de 1.500 quilòmetres de frontera comuna amb l'Afganistan. Una frontera, per cert, defensada per contingents russos.

Rússia sap que els taliban han rebut el suport directe del Pakistan i de l'Àrab Saudita, i el consentiment dels Estats Units, implicats indirectament en els afers afganesos des que van començar a armar els islamistes per combatre la invasió soviètica. Aquest interès ha continuat després i sempre ha tingut l'olor de gas i el color del petroli.

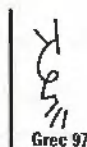
L'interès dels Estats Units. En plena ofensiva dels taliban, a finals del 1995, la companyia petrolera Unocal firmava a Nova York un contracte amb el president del Turkmenistan, una altra república ex-soviètica centrasiàtica, per fer passar un gasoducte i possiblement també un oleoducte a través de l'est de l'Afganistan cap al Pakistan i l'oceà Índic. Dins el consorci hi havia una altra societat petrolera, Delta Oil, aquesta de capital saudita. Els interessos nord-americans començaven a penetrar pel pati del darrere de Rússia i la victòria taliban un any després els posava de ple a l'Àsia central. L'objectiu seria triple: aconseguir més recursos naturals, competir amb els interessos de Rússia i, de passada, aïllar l'Iran. Teheran, malgrat el que podés semblar, manté tota mena de reserves respecte als taliban ja que es tracta de dos islamismes contraris. El de l'Iran pretén ser revolucionari; el dels afganesos depèn econòmicament dels Estats Units i dels seus aliats saudites ultraconservadors.

El joc de Washington, però, pot resultar perillós a mig termini. Fomentar el radicalisme religiós, sobretot l'islamisme, comporta el perill que acabi tornant-se antioccidental. De fet l'Iran ja ha començat a fer gestions en les altes instàncies per intentar, en primer lloc, arribar a acords amb Pakistan que permetin reduir la conflictivitat dins l'Afganistan. L'Iran i Pakistan ja tenen altres interessos comuns com són diversos projectes armamentístics i nuclears en què ja han substituït els Estats Units per Xina com a proveïdor.

XXXII Jornades
Internacionals de

cant coral

**CORALS DE LITUÀNIA, HONGRIA
ITÀLIA I CATALUNYA**

del 8 al 12 de juliol

concerts diaris a l'Església de Santa Anna de Barcelona
i a Sant Boi, Premià de Dalt, Castelldefels,
Vic i Sant Vicenç dels Horts

**GRAN CONCERT FINAL AL
PALAU DE LA MÚSICA CATALANA**

amb més de 300 cantaires dirigits pel mestre Josep Vila
12 de juliol a les 9 del vespre

Informació: FCEC - Tel. 93/268 06 68

(venda d'entrades a les taquilles del Palau o al Servei de Tel-Entrada 902 10 12 12)

amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
**Centre de Promoció de la Cultura
Popular i Tradicional Catalana**

Joan Roura